

Анализа одабраних показатеља на територији пиротског округа

Територија Пиротског округа простире се на површини 2764 км² на којој према попису из 2002 год. живи 105654 становника. Становништво пиротског округа дистрибуирано је у четири општине: Пирот, Димитровград, Бабушница и Бела Паланка. Према попису из 1991.год на подручју пиротског округа живело је 115856 становника, што показује да се број становника између два пописа смањило за 11245 становника.(табела бр.1). Пратећи процењен број становника по општинама на територији округа запажа се да он бележи драстичан пад у односу на попис из 1991.год и 2002.год.(таб.бр1)

Табела бр.1. Број становника у Пиротском округу т на основу пописа из 1991 и 2002.год и процењен број становника за 2006.год.

година	Пирот	Димитровград	Бабушница	Бела Паланка	Округ
1991	67658	13448	19333	16447	116899
2002	63791	11748	15734	14381	105654
2006*	61578	10964	14222	13369	100133
2007*	61822	11036	14253	13514	100625

*процењен број становника

Састав становништва према полу и старости

Према попису из 2002год, на територији пиротског округа регистровано је 53115 особе мушког пола и 52539 женског пола.Број становника мушког пола је већи за 576 (1,1%). Бројчани однос становништва мушког и женског пола – (стопа маскулинитета), је позитиван и износи 1011 мушкарца на 1000 жена.(позитиван маскулинитет, неповољније здравствено стање и социјални статус жене).(табела бр.2)

Табела бр 2.Полна структура становништва пиротског округа према попису из 1991 и 2002год.

Година	Мушко		Женско	
1991	58948	50.4%	57978	49.6%
2002	53115	50.3%	52539	49.7%

Старосна струкура становништва-према попису из 2002год. у категорији становништва од 0-14 година је 14449,у категорији становништва од 15 до 49 год. је 46616 и у категорији становништва 50 и више година регистровано је 44589 становника.(табела бр.3) Биолошки тип становништва пиротског округа по *Sunberg-u* је регресиван, што значи да се у укупној поулацији смањује учешће најмлађих а све више повећава учешће најстаријих категорија.(табела бр.4)Према попису из 2002.године становништво узраста 0-14година чини 17.8%,становништво узраста 15-49 година 41.0% и становништво 50 и више година 41.1%.

Табела бр.3Старосна структура становништва на територији пиротског округа према попису из 1991 и 2002.год

Година пописа становништва	0-14 година	15-49 година	50 + Година	Укупан број становника
1991	19325	51038	46536	116899
2002	14449	46619	44586	105654

Табела бр.4 Биолошки тип становништва пиротског округа по *Sunberg-u* према попису из 1991 и 2002год.

Година	0-14 година	15-49 година	50 и више година
1991	16,5	43,7	39,8
2002	13,7	44,1	42,2

Наталитет

Наталитет-је показатељ природног кретања становништва који говори о броју живорођене деце на једној територији у одређеном временском периоду .За праћење наталитета користе се стопе.Неповољном стопом се сматра стопа нижа од 12 промила.

Табела бр.5 Кретање стопе наталитета на подручју пиротског округа у периоду од 1995-2008 год.

Година	Број живорођених	Стопа наталитета
1996	956	9,0
1997	835	7,9
1998	746	7,0
1999	807	7,6
2000	790	7,4
2001	747	7,0
2002	754	7,1
2003	749	7,0
2004	780	7,4
2005	695	6,6
2006	660	6,2
2007	663	6,6
2008	596	5,9

Анализа наталитета становништва пиротског округа показује да :

- Наталитет становништва пиротског округа је низак
- Показује тенденцију сталног опадања

Стопа наталитета 1996 год. износи 9,0, 2001 год. 7,0 и врло ниска стопа наталитета забележена је 2008 год. 5,9. Број жирођених из године у годину се смањује тако да опада и стопа наталитета. На овакву стопу наталитета су утицали многи фактори: социјално-економски, квалитет живота, старосна структура и други.

Природни прираштај

Показатељ природног кретања становништва, и представља разлику броја живорођених и умрлих особа у посматраној територији. На територији пиротског округа ова стопа је негативна (број умрлих је већи од броја рођених). У 2003. год стопа природног прираштаја износила је -6,0 у 2005. год -8,3 а највећи пад ове стопе забележен је у 2008. год -10,2. (табела бр.6)

Табела бр.6. Стопа природног прираштаја на подручју пиротског округа за период 2003-2008. год.

Година	стопа природног прираштаја (на 1000 становника)
2003	-6,0
2004	-4,0
2005	-8,3
2006	-7,7
2007	-9,9
2008	-10,2

Социјално економски - показатељи

На територији пиротског округа у 2007. год било је запошљено 26383 радника а незапошљено 15332. (табела бр.7). Стопа незапослености на територији пиротског округа показује да је највећа незапосленост (36,0) била у општини Бела Паланка а најмања (22,4) у општини Пирот. (табела бр.8).

Анализа просечне зараде запослених на територији пиротског округа за 2008. год, 2007. год и 2006. год показује да су зараде у 2008. год. биле веће за 14,8% у односу на 2007. год и 32,8% у односу на 2006. год. Најнижа просечна зарада за посматране године забележена је у општини Бела Паланка, док највећа просечна зарада у 2008. год била је у општини Димитровград (табела бр.9). У

поређењу са Р.Србијом просечне зараде запослених у 2008.год. на територији пиротског округа биле су мање за 27,9%.

Таб.бр7 Број запослених и незапослених на територији пиротског округа у 2007.год

Општина	запослени	незапослени
Пирот	19507	8505
Бабушница	2425	2192
Димитровград	1962	1910
Бела Паланка	2544	2752
Округ	26437	15332
Република Србија	2002344	785099

* извор података Републички завод за статистику

Таб.бр8 Стопа незапослености на територији пиротског округа у 2007.год

	стопа *незапослености
Пирот	22,4
Бабушница	29,0
Димитровград	29,0
Бела Паланка	36,0
Округ	25,7
Република Србија	16,7

* **Стопа незапослености** представља проценат незапослених у укупном броју активних становника

Табел.бр 9 Просечна зарада без пореза и доприноса по глави становника на територији пиротског округа за 2006.г,2007.г и 2008.г

Општина	Просечна зарада без пореза и доприноса (нето) за 2006.год	Просечна зарада без пореза и доприноса (нето) за 2007.год	Просечна зарада без пореза и доприноса (нето) за 2008.год
Пирот	17518	21664	24884
Бабушница	12631	16880	20277
Димитровград	14769	19355	28583
Бела Паланка	7349	10654	13159
Округ	15845	20095	23579
Централна Србија	21707	27759	32688

* извор података Републички завод за статистику

Морталитет

Морталитет представља негативну појаву у природном кретању становништва који је одређен са две групе чинилаца : биолошки (старосна структура, здравствено стање) и економски (достигнути ниво животног стандарда, ниво образовања, услови живота). С обзиром да је промењена старосна структура становништва округа у смислу повећања старих особа у укупном броју становника, која је настала због ниског наталитета и повећаног очекиваног трајања живота, довело је до пораста морталитета.

У 2008.год на територији пиротског округа умрло је 1629 особа, односно 120 особа мање у односу на 2007.годину. Општа стопа морталитета износи 16,7 и у поређењу са претходном годином запажа се смањење ове стопе за 0,2. (табела бр 10).

Анализом умрлих према старости у 2008.год запажа се да највећи број припада старосној групи 55 и више година (41,4 мушког пола и 41,3 женског пола). (табела бр 11)

Табела бр.10. Стопа опшег морталитета на подручју пиротског округа за период 2003-2008.год.

Година	Број умрлих	Општа стопа морталитета
2003	1383	13,1
2004	1204	11,4
2005	1570	14,8
2006	1478	13,9
2007	1709	16,9
2008	1629	16,7

Табела бр.11 Кретање стопа специфичног морталитета према полу и узрасту на подручју пиротског округа у периоду од 2003 -2008године.

Година	0-4 година		5-19 година		20-54 година		55 и више	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
2003	2,4	2,0	0,1	0,1	2,6	1,3	38,3	31,8
2004	0,9	/	0,1	0,1	2,0	1,0	31,8	29,7
2005	0,5	1,0	0,2	0,2	2,7	1,5	43,1	37,1
2006	/	0,5	0,4	0,4	2,6	1,0	40,8	36,7
2007	0,1	1,5	0,4	/	3,0	1,4	47,3	41,7
2008	0,5	1,0	0,1	/	1,7	1,2	41,4	41,3

Табела бр.12 Стопе пропорционалног морталитета деце млађе од 5 година и лица старијих од 55 година на подручју пиротског округа у периоду 2003. - 2007. год.

Година	До 5 година	Преко 55 година
2003	0,7	93,3
2004	0,2	98,2
2005	0,2	98,2
2006	0,07	93,8
2007	0,3	93,2
2008	0,2	95,4

Морталитет одојчади један је од најосетљивих показатеља здравственог стања становништва. Израчунава се као стопа. Стопе испод 18 сматра се врло ниском смртношћу. Деловање ендогених фактора: генетски, конгенитални поремећаји, недонесеност, мала порођајна тежина, може се пратити преко неонаталног морталитета (смртност одојчади од 0 до 27 дана живота). Утицај спољних фактора (социо-економски услови, здравствена и социјална заштита) може се сагледати праћењем постнеонаталног морталитета (од 28 дана до навршене године живота).

Табела бр.13 Кретање стопе смртности одојчади на подручју пиротског округа у периоду 2003. - 2007. године

Година	Морталитет одојчади	Неонатални морталитет	Постнеонатални морталитет
2003	17,4	17,4	/
2004	3,8	3,8	/
2005	6,6	4,4	2,2
2006	1,5	1,5	/
2007	4,5	4,5	/
2008	3,4	1,7	1,7

Стопа морталитета одојчади у 2008 години на територији пиротског округа износила је 3,4 и у поређењу са претходном годином може се запазити пад ове стопе. Висока стопа морталитета забележена је у 2003 години 17,4. Док у 2005 год. и 2008 год региструје и постнеонатална смртност. (табела бр13)

Стопа ненаталног морталитета показатељ је утицаја ендогених фактора (наслеђа) као и организације и коришћења здравствене службе у пружању специфичне здравствене заштите. Зато је потребно предузимање мера на спречавању делоловања ендогених фактор: рано откривање поремећаја у трудноћи, сарадња са генетским саветовалиштем и максимална организација здравствене службе у пружању свеобухватне пренаталне заштите жена односно плода у току трудноће и перинаталне заштите жена у току порођаја. Стопа постнаталног морталитета показатељ је утицаја егзогених фактора (*услови породичне средине, социјално економски фактори и начин живота, исхрана здравствена култура мајке, изложеност инфекцијама, коришћење и квалитет одговарајућих здравствених служби итд*), који се могу успешно спречити активношћу здравствене службе и општим социјално – економским мерама.

Морбидитет

Морбидитет је показатељ негативног здравља и представља квантитативни и квалитативни одраз кретања здравља. На основу овог показатеља о обољевању становништва могу се добити информације о: раширености болести, појави нових случајева, степену успешности примене превентивних мера, степену успешности лечења и економским димензијама обољевања.

Општи морбидитет говори о раширености обољевања у току године за одређено подручје и израчунава се као стопа. Овај показатељ се претежно односи на коришћење здравствене заштите, јер се немогу добити информативнији подаци о разликама у обољевању између различитих категорија становништва.

Анализа кретања стопе општег морбидитета у периоду 2003.-2008.год. на подручју пиротског округа показује повећање стопе у 2008.г у односу на 2006.г, 2007.г, а смањење у односу на 2003.г, 2005.г и 2006. годину. (табела бр.14).

Табела бр.14. Кретање опште стопе морбидитета у ванболничким службама на подручју пиротског округа у периоду 2003.-2008.год.

Година	Укупна обољења, стања и повреде	Стопа на 100 становника
2003	201130	190.4
2004	192416	182.1
2005	205517	194.5
2006	176556	167.1
2007	172507	163.3
2008	169828	169.6

На основу израчунате стопе можемо да кажемо да нам је сваки становник Округа у просеку два пута годишње био болестан.

Животна средина

У току 2008.год извршена је контрола здравствене исправности воде за пиће из централних градских водовода у Пироту, Димитровграду и Белој Паланци. Резултати испитивања су показали да од укупног броја узорака (900) воде за пиће бактериолошки је неисправно 3,7% а хемијски 1,8%. Најчешћи узрок бактериолошке неисправности је присуство бактерија фекалног порекла. Узрок физичко-хемијске неисправности воде је повећана мутноћа воде, услед замућења једног изворишта који се користи у систему водоснабдевања општине Пирот. И поред тога може се рећи да градско становништво ових општина снабдева хигијенски исправном водом, за разлику од сеоског становништва који се снабдева водом за пиће из сеоских водовода и јавних водних објеката, над којима се не врши хемијско санитарни надзор, контрола исправности воде и дезинфекција, тако да такви извори водоснабдевања представљају сталну епидемиолошку опасност од избијања цревних заразних болеси

Контрола квалитета ваздуха у Пироту обављена је из мисије и аероседимента. Процена квалитета ваздуха из мисије вршена је преко параметра чађи, SO₂ и NO₂. Повећање концентрације чађи дешавало се у грејној сезони а узрок је велики број ложишта у приватним домаћинствима. Процена квалитета ваздуха путем аероседимента вршена је на основу вредности укупних таложни материја, кадмијума и олова. Резултати испитивања показала су да вредности укупних таложних материја и кадмијума изнад дозвољених вредности биле у јуну и августу у индустријској зони општине Пирот.

Имунизација

Обухват предвиђене вакцинације на територији пиротског округа за 2008.год реализована је са 98,9% што је за 1,9 више у односу на 2006.год. Обухват обавезном имунизацијом по општинама приказано је у таб.15

Табела бр.15

	обухват вакцинацијом у односу на план(%)		
	2006год.	2007 год.	2008год.
РЕГИОН	97,0	98,5	98,9
ПИРОТ	95,3	100,0	99,3
БЕЛА ПАЛАНКА	96,9	94,0	98,0
БАБУШНИЦА	100,0	91,0	97,4
ДИМИТРОВГРАД	95,8	94,2	98,1

ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Служба Опште медицине

У служби Опште медицине у 2008. години било је 453810 посета лекару и утврђено је укупно 101374 обољења, стања и повреда. Број обољења по једном становнику је 1,0, а број посета по становнику је 4,7.

Најчешће групе обољења, стања и повреде утврђена у служби опште медицине за округ дата су у табели број 16, а најчешће дијагнозе у табели број 17.

Табела бр.16 Најчешће групе обољења, стања, повреда у служби опште медицине у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Болести система за дисање	(I) 28,6	(I)26,3	(I)26,8	(I)42,2	(V)11,6
2. Болести система крвотока	(II)17,0	(II) 18,6	(II)19,1	(II)14,1	(IV)15,2
3. Болести миш.-кош.сист.и вез.тквива	(III)12,3	(III) 12,3	(III)11,2	(III)9,6	(I) 18,4
4. Болести система за варење		(IV)5,9	(V)5,9	(V) 4,9	
5. Болести полно мокраћно полног система	(V)5,3		(IV)6,5		
6. Душевни поремећаји и поремећаји понашања		(V) 5,6			
7. Симптоми, знаци и пат. Клинички и лаборат. налази	(IV) 6,4			(IV)6,4	(III) 15,3
8. Болести нервног система					(II)17,3

Табела бр.17 Најчешће дијагнозе у служби опште медицине у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1.Pharyngitis et tonsillitis	(I) 19,1	(I)14,2	(I)19,7	(I)33,8	(V)6,5
2.Hipertensio arter.	(II)10,5	(II)11,2	(II)11,5	(II)8,7	(IV)9,9
3.Друга оболења леђа	(III)7,3	(III)6,1	(III)6,8	(IV)5,3	(II) 15,5
4.Неуротски ,стресогени соматофорни поремећаји		(IV)3,3			
5.Друге болести коже и поткожног ткива				(V)3,3	
6.Други симптоми, знаци и ненор.клинички и лаб налази	(IV)3,7	(V)2,8		(III) 5,9	
7.Друге болести једњака,желуца и дванаесто палачног црева			(V)3,8		
8. Dolor abdominalis et pelvis					(III) 12,4
9. Друге болести система за мокрење			(IV)3,8		
10. Мигрене и друге главобоље	(V) 3,2				(I) 16,6

Служба за здравствену заштиту деце

У служби за здравствену заштиту предшколске деце у 2008. години, укупан број посета код лекара је био 63252 и утврђено је 27205 обољења,стања и повреда.Један лекар збрињава по 443 детета . Број обољења по једном детету је 6,1 ,а број посета по детету је 14,3, а од тога 2,5 посете су у саветовалишту.

Најчешће групе обољења, стања и повреда утврђена у служби за здравствену заштиту деце за Округ дата су у табела бр 18, а најчешће дијагнозе у табели број 19.

Табела бр.18 Најчешће групе обољења, стања, повреда у служби за здравствену заштиту деце у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Болести система за дисање	(I)75,0	(I)72,4	(I)91,2	(I)82,2	(I)69,3
2. Заразне и паразитарне болести	(II)6,2	(II)7,4	(III)1,3		(II)7,8
3. Болести коже и поткожног ткива	(III)4,3	(III)4,1	(II)1,8	(II)6,2	(III)5,9
4. Симптоми, знаци и патолошки клин. и лабораторијски налази	(IV)2,8	(IV)2,9		(III)3,5	(IV)3,4
5. Болести ока и припојка ока	(V) 2,0	(V)2,4		(V)1,3	
6. Болести крви и крвотворних органа					(V)3,2
7. Болести мокраћно полног система			(IV)0,9	(IV)1,8	
8. Повреде тровања и последице деловања спољних фактора			(V)0,9	(V)1,3	

Табела бр.19 Најчешће дијагнозе у служби за здравствену заштиту деце у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Pharyngitis et tonsillitis acuta	(I)48,4	(I)39,9	(I)80,0	(I)77,5	(I)47,1
2. Infectiones tractus respiratorii	(II)15,4	(II)19,8	(III)3,3		(II)11,6
3. Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	(III)6,9	(III)8,5	(II)4,1	(III)3,2	
4. Друге болести коже и поткожног ткива		(V)2,9		(II)5,8	
5. Друге вирусне болести	(IV)3,9	(IV)4,8			(IV)4,6
6. Друге болести коже и поткожног ткива	(V)3,2		(V)1,4		(V)4,3
7. Dolor abdominalis				(IV)2,2	
8. Болести вежњаче ока				(V)1,3	
9. Laringitis et tracheitis			(IV)1,7		(III)5,4

Здравствена заштита школске деце

У служби за за здравствену заштиту школске деце у 2008. години било је укупно 55085 посета лекару и утврђено је 30814 обољења, стања и повреда. Један лекар збринјава по 1286 детета. Број посета по детету је 5,4, а број обољења по детету је 3,0.

Најчешће групе обољења, стања и повреда у служби за здравствену заштиту школске деце приказана су у табели 20, а најчешће дијагнозе у табели 21.

Табела бр.20 Најчешће групе обољења, стања, повреда у служби за здравствену заштиту школске деце и омладине у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Болести система за дисање	(I)66,0	(I)62,9	(I)83,1	(I)74,4	(I)61,2
2. Симптоми, знаци и патолошки клин. и лаб налази	(IV)6,4	(III)7,1		(II)6,0	(II)7,7
3. Заразне и паразитарне болести.	(II)6,5	(II)8,2	(IV)1,9		(III)6,0
4. Болести коже и поткожног ткива	(V)4,0	(V)4,0	(III)2,4	(III)4,2	(IV)5,6
5. Повреде и тровања и последице деловања спољних фактора	(IV)5,0	(IV)5,6	(II)3,3	(IV)3,1	(V)5,2
6. Болести мокраћно пол.система			(V)1,8	(V)2,9	

Табела бр.21 Најчешће дијагнозе у служби за здравствену заштиту школске деце и омладине у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Pharyngitis et tonsillitis	(I)46,0	(I)38,2	(I)75,3	(I)69,6	(I)44,5
2. Infectiones tractus respiratorii	(II)10,7	(II)15,2	(II)2,6		(II)9,5
3. Bronchitis acuta	(IV)4,1	(IV)5,1		(IV)3,2	
4. Дуге болести коже и поткожног ткива			(IV)1,8	(III)3,4	(III)4,3
5. Dolor abdominalis et pelvis				(II)4,5	(IV)4,2
6. Други симптоми ,знаци и патолошки налази	(V)3,6	(V)4,6			
7. Друге вирусне болести	(III)4,7	(II)6,2			(V)4,1
8. Laryngitis et tracheitis acuta			(III)2,1		
9. Друге специф. неспец., и вишеструке повреде			(V)1,8		
10. Мигрена и друге главобоље				(V)2,8	

Служба за здравствену заштиту жена

У служби за здравствену заштиту жена у 2008 години број посета код лекара је био укупно 18070 и утврђено је 9261 обољења, стања и повреда. Један лекар збрињава 4796 жена. Број посета по једној жени је 0,4 а број обољења 0,3.

Најчешћа група обољења, стања и повреда утврђена у служби за здравствену заштиту жена је приказана у табела 22, а најчешће дијагнозе у табели 23.

Табела бр.22 Најчешће групе обољења, стања, повреда у служби за здравствену заштиту жена у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1 Болести мок. полн. система	(I)79,5	(I)73,7	(I)93,8	(I)82,6	(I)93,8
2.Трудноћа,рађање и бабиње	(II)9,2	(II)12,8	(III)1,1	(III)3,9	(II)2,9
3. Тумори	(III)4,6	(III)5,1	(II)4,8	(IV)3,8	(III)1,7
4 .Заразне и паразитарне болести	(IV)2,5	(IV)3,7	(IV)0,3		
5. Симптоми знаци и патолошки клинички и лаб. налази	(V)1,4			(II)6,0	
6 Болести крви и крвотв. органа					(IV)1,3
7. Болести жлез. са унут. лучењем		(V)1,4	(V)0,1	(V)1,3	(V)0,1
8. Болести коже и поткож. ткива					
9.Болести миш.кошт.система и везиивног ткива					

Табела бр. 23 Најчешће дијагнозе у служби за здравствену заштиту жена у 2008.год.

Групе болести	Регион	Пирот	Бела Паланка	Бабушница	Димитровград
1. Друга запаљ. женских карличних органа	(II)17,8	(II)16,1	(I)20,2	(II)18,0	(I)25,3
2. Поремећај менструације	(I)19,6	(I)20,8	(II)15,9	(III)17,4	
3. Друга обољења полно мокраћног пута	(IV)10,3	(III) 12,7	(V)8,1	(IV)9,7	(III)19,2
4. Morbi climactericti	(III)10,6	(IV)8,5		(I)18,7	(II)22,5
5. Salpingitis et ooph ritis	(V)4,2			(V)6,9	(V)7,2
6. Cervicitis uteri			(IV)14,1		(IV)10,2
9. Болести дојке			(III)14,4		
10. Друге компликације трудноће и порођаја		(V)5,4			

Болести од већег социјално медицинског значаја

У ове болести сврставају се оне болести које су изазване факторима социјалне средине или на њихов настанак утицај социјалне средине има велики значај. На основу критеријума (учесталост, смртност, неспособност и инвадилитет, економске последице по појединца и друштво и скуп дијагностички и терапијски поступци) који представљају основ за процену социјалне болести у ову групу болести спадају: болести срца и крвних судова, малигне болести, повреде, шећерна болест, акутне заразне болести, болести зависности (алкохолизам, наркоманија, пушење), туберкулоза, АИДС, зубни каријес, др.

Најчешће болести од социјално медицинског значаја које су регистроване на територији пиротског округа у 2008.год су:

- 1. шећерна болест(3731),**
- 2. малигна обољења(3548),**
- 3. коронарне болести(2081)**
4. обструктивне болести(1799)
5. психозе(969),
6. хронична бубрежна инсуфицијенција(32)
7. наркоманија(15)
8. мишићна дистрофија(5)

Све регистроване болести у 2008.год су у већем броју у односу на 2006.год и 2007.г(табела бр.24).

Табела.бр24 Најчешће болести од социјално медицинског значаја на територији пиротског округа у 2006.г , 2007.г и 2008.г

обољења	Округ			Пирот			Бабушница			Б.Паланка			Димитровград		
	2006. г	2007. г	2008. г	2006. г	2007. г	2008. г	2006. г	2007. г	2008. г	2006. г	2007. г	2008. г	2006. г	2007. г	2008. г
МАЛИГНА ОБОЉЕЊА	3018	3319	3548	2142	2317	2448	317	358	389	277	311	357	282	333	354
ПСИХОЗЕ	898	919	969	677	691	717	85	89	102	47	48	56	89	91	94
ШЕЋЕРНА БОЛЕСТ	3440	3578	3731	2441	2515	2563	367	404	414	388	402	467	224	257	287
КОРОНАРНА ОБОЉЕЊА	1845	1958	2081	1330	1400	1469	131	141	150	205	221	237	179	196	225
ОПСТРУКТИВНЕ БОЛЕСТИ	1564	1674	1799	1110	1192	1289	68	68	68	209	232	245	177	182	197
ХРОНИЧНА БУЉ. ИНСУФИЦИЈЕН.	26	30	32	4	5	6	1	1	1	21	24	25	-	-	-
НАРКОМАНИЈА	5	6	15	1	1	9	-	1	1	4	4	5	+	-	-
ПРОГРЕСИВНА МИШИЋНА ДИСТР.	3	4	5	1	2	3	2	2	2	-	-	-	-	-	-

Хитна медицинска помоћ

У хитној служби пружена је помоћ за 18329 лица, од чега је 6230 на месту повређивања и разбољевања.

Ренген и ултразвучна дијагностика

Број ренген прегледаних пацијената 24965.Њима је пружено 24831 дијагностичких услуга. Ултразвучни преглед урађен је за 12776 пацијената. Њима је пружено 24965 дијагностичких услуга.

Лабораторијска дијагностика

Број пацијената који су користили лабораторијске услуге је 96884.Урађено је 362051 хематолошких анализа , 294571 биохемијских анализа и 63193 прегледа урина.

Поливалентна патронажа

Патронажа на територији пиротског округа је обавила 15387 посета здравом становништву и 8144 посета оболелом становништву.

Општа болница

Општа болница у Пироту располаже са 332 постеље. Дневна заузетост болничких постеља је 213. Просечна дужина лечења је 7,9%. Просечна заузетост болничких постеља 64,2 %.Стопа хоспитализације 102,0.Стопа леталитета 3,2.

У току 2008. године пружено је 128273 специјалистичких прегледа и 121478 интервенција за амбулантне пацијенте.

Обим и квалитет рада болничке здравствене заштите за 2008.годину по одељењима дат је у табели број 25. А у табели број 26 приказани су подаци о леченим и оперисаним лицима у хируршким службама за 2008.годину.

Табела бр.25

Индикатори обима и квалитета рада болничке здравствене заштите за 2008. год							
организационе јединице	бр.кр евета	Дневна заузетост болн. пост	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост болничких постеља(%)	Искоришћеност у односу на план(%)	Стопа хоспитализације	Стопа леталитета болнице
ИНТЕРНО	73	52,0	9,5	71,3	83,9		
ПНЕУМОФТИЗИОЛ ОГИЈА	21	14,3	10,9	68,1	79,4		
ПЕДИЈАТРИЈА	19	7,2	4,3	37,9	45,1		
ХИРУРГИЈА	50	29,8	6,3	59,6	69,3		
ГИН. И АКУШЕРСКО	44	21,0	4,5	47,8	56,8		
ОРЛ	9	5,9	7,6	65,3	73,5		
ОФТАЛМОЛОГИЈА	9	6,8	5,8	76,6	86,2		
ОРТОПЕДИЈА	27	22,6	9,3	83,6	98,1		
УРОЛОГИЈА	14	6,2	5,6	44,4	51,8		
НЕУРОЛОГИЈА	21	16,5	8,4	78,6	91,7		
ПСИХИЈАТРИЈА	25	27,6	20,4	110,5	131,5		
ИНФЕКТИВНО	7	3,0	8,1	43,5	50,8		
ПРОДУЖЕНО ЛЕЧЕЊЕ	13						
УКУПНО ЗА УСТАНОВУ	332	213	7,9	64,2	75,3	102,0	3,7

Табела бр.26

Организациона јединица	број пос.	Број хоспитализованих		Број оперисаних	
		план за 2008.г	извршење за 2008.г	план за 2008.г	извршење за 2008.г
ОРЛ	9	520	281	110	92
Офталмологија	9	520	434	210	276
Хирургија	50	1980	1728	950	1061
Ортопедија	27	700	889	550	520
Гинекологија и акушерство	44	2080	1711	2400	2417
Урологија	14	660	404	300	352
Укупно	153	6460	5447	4520	4718

КАДРОВИ КОЈИ ПРУЖАЈУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСЛУГЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОКРУГА

Посматрајући укупну запосленост здравственог кадра у здравственим установама пиротског округа можемо константовати да је дошло до повећања кадра у односу на претходну годину. Број запослених се повећао са 819 на 940, односно за 12,9%.

На територији пиротског округа има: 247 лекара, 5 фармацеута, 12 здравствених сарадника, 59 виших медицинских сестара и 617 медицинских сестара са средњом спремом.

Примарну здравствену заштиту обезбеђује 141 лекар, 27 виших медицинских сестара, 295 медицинских сестара са средњом стручном спремом и 7 здравствена сарадника (табела бр.27) .

Општа болница има 106 лекара, 5 здравствених сарадника, 32 медицинске сестре са вишом стручном спремом и 322 са средњом стручном спремом (табела бр.28).

Анализа података из табеле бр.29 показује да се у посматраном периоду повећао број:

- лекара, са 233 на 247,
- фармацеута, са 4 на 5,
- медицинске сестре са вишом стручном спремом са 45 на 59
- здравствених радника са средњом стручном спремом од 523 на 617,
- и здравствених сарадника са 10 на 12 .

Анализа кадра стоматолошке здравствене заштите за 2007.год и 2008.год показује да се смањило број (табела бр 30):

- доктора стоматолога са 19 на 15
- стоматолошких сестра - техничар са 62 на 61

Док се број специјалиста стоматологије повећао са 24 на 25.

Табела бр.27 Кадрови примарне здравствене заштите на територији пиротског округа у 2007.год и 2008.год.

кадар	Округ		Пирот		Бабушница		Димитровград		Бела Паланка	
	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год
лекари	129	141	66	78	17	19	19	19	25	26
фармацеути	2	2	1	0	0	0	1	0	2	2
здравствени сарадници	7	7	7	7	0	0	0	0	0	0
мед техничари – виша стручна спрема	21	27	7	12	3	3	6	6	5	6
мед технич-средња стручна спрема	264	295	124	153	40	45	55	56	45	41
укупно	423	472	205	250	60	67	81	81	77	75

Табела бр.28 Кадрови болничке здравствене заштите у 2006.год, 2007.год и 2008.год.

кадар	2006.год (Болница)	2007год (Болница)	2008.год (Болница)
лекари	102	104	106
фармацеути	3	2	3
здравствени сарадници	2	3	5
мед техничари – виша стручна спрема	28	28	32
мед техничари – средња стручна спрема	233	259	322
укупно	378	396	468

Табела бр.29 Укупан број здравствених радника на територији пиротског округа у 2006.год ,2007.год и 2008.год.

кадар	округ 2006.год	округ 2007год	округ 2008.год
лекари	232	233	247
фармацеути	4	4	5
здравствени сарадници	4	10	12
мед техничари – виша стручна спрема	53	49	59
мед техничари – средња стручна спрема	496	523	617
укупно	789	819	940

Табела бр.30 Кадрови стоматолошке здравствене заштите на територији пиротског округа у 2007.год и 2008.години

кадар	Округ		Пирот		Бабушница		Димитровград		Бела Паланка	
	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год	2007 год	2008 год
стоматолози	19	15	16	13	1	1	1	1	1	0
доктор стоматологије специјалиста	24	25	13	14	4	3	2	2	5	6
стоматолошка сестра техничар	62	61	37	36	10	10	5	5	10	10
укупно	105	101	66	63	15	14	8	8	16	16

ЗАКЉУЧАК

1. На територији пиротског округа изражено је старење становништва, смањење стопе наталитета и природног прираштаја
2. Стопа незапослености је највећа у општини Бела Паланка и износи 36,0. На нивоу округа ова стопа износила је 25,7 а у Републику Србију 16,7.

3. Просечнана зарада запошљених на територији пиротског округа у 2008. год била је мања у односу на Р.Србију за 27,9%.Најнижа просечна зарада запошљених на територији пиротског округа за 2008.год била је у општини Бела Паланка а највиша у општини Димитровград.
4. Стопа опшег морталитета на територији пиротског округа је у сталном порасту и у 2008.год износила је 16,7.Највећи број умрлих припада старосној категорији 55 и више година (41,4 мушког пола и 41,3 женског пола).Морталитет одојчади је мањи у односу на 2007.год и ова стопа износи 3,4.
5. Од свих узорака воде за пиће чија је исправност испитана бактериолошки је неисправно 3,7% узорака а хемијски 1,8%. Градско становништво на територији округа снабдева се хигијенски исправном водом за пиће за разлику од сеоског становништва који се снабдева водом за пиће чија се хигијенско санитарна исправност не контролише.Контрола квалитета ваздуха у 2008.г показује да је била повећана концентрација чађи у грејној сезони, а таложних материја и кадијума у јуну и августу у индустријској зони општине Пирот.
6. Општа стопа морбидитета на територији округа износила је 169,6 што значи да је сваки други становник пиротског округа био болестатан.Број посета по становнику у здравственим службама пиротског региона био је: 4,7- општа медицина, 14,3-здравствена заштита деце, 5,4 -здравствена заштита школске деце и 0,4- здравствена заштита жена .
7. Најчешће болести одраслог становништва биле су: 1.Болести система за дисање,2.Болести система за крвоток,3.Болести мишићно коштаног система и везивног ткива; а код деце биле су:1.Болести система за дисање,2.Заразне и паразитарне болести и 3. Болести коже и поткожног ткива.
8. Стопа хоспитализације у 2008.год била је 102,0 ,заузетост болничких постеља 64,2% и просечна дужина лечења 7,9 дана.Сви ови показатељи говоре о недовољној искоришћености болничких капацитета пиротске болнице.
9. На територији пиротског округа у 2008.год повећао се број: лекара са 233 на 247, здравствених радника са средњом стручном спремом од 523 на 617 и здравствених сарадника са 10 на 12, а смањено се број: стоматолога са 19 на 15 и број стоматолошких техничара са 62 на 61 техничара.

Начелник центра за социјалну медицину
Прим.Др Вишеслав Ранчић

Др Драгана Јовановић
специјалиста социјалне медицине

Др Елизабета Алексић
специјалиста социјалне медицине